

Beiuș

Elevii vulcaniști s-au întâlnit cu „Ina și Ariciul Pit”

Colegiul Național „Samuil Vulcan” din Beiuș a găzduit, în prima zi de octombrie, un eveniment editorial cu o încărcătură sentimentală aparte, care a evidențiat încă odată prietenia dintre doi reputați oameni de cultură: scriitorul și regizorul Radu Țuculescu și filologul, publicistul și traducătorul Paul Farkaș.

Scriitorul Radu Țuculescu, a cărui creație literară se întinde pe parcursul a peste patru decenii – volumul de debut, „Portocale și cascadori”, apărând în 1978 – a publicat, anul trecut, în premieră, povești pentru copii, acestea fiind reunite în două volume intitulate „Ina și Ariciul Pit”. Ei bine, tocmai pe acestea le-a prezentat prozatorul Radu Țuculescu publicului beiușean, iar faptul că ele se adresează copiilor a fost unul dintre motivele alegerii colegiului vulcanian pentru întâlnirea cu cititorii săi. Un al doilea argument în favoarea Beiușului este acela că prietenul de o viață a lui Radu Țuculescu, filologul Paul Farkaș este unul dintre absolvenții cu care renumitul așezământ de învățatură vulcanian se mândrește.

Sala de festivități a Colegiului Național „Samuil Vulcan” a fost, luni, 1 octombrie, plină, participanții la evenimentul editorial menționat fiind profesorii școlii, câțiva intelectuali beiușeni – printre care i-am remarcat pe Ioan Dărăbăneanu, autor de manuale și prozator, și pe pictorița Stela Vesa – și, firește, elevii vulcaniști din ciclul gimnazial.

Mihaela Ilieș, directoarea Colegiului Național „Samuil Vulcan”, și profesoara de limba română Elena Ojică, organizatoarea evenimentului, i-au îndemnat pe elevi să citească pe tot parcursul vieții, să iubească literatura. Stabilit de mai bine de trei decenii în Israel, doctorul în literatură engleză Paul Farkaș a rămas legat de țara natală, acesta fiind unul dintre cei mai importanți traducători din ebraică în română și invers. În plus, Paul Farkaș conferențiază anual la Universitatea Babeș-Bolyai pe teme Holocaustului și literaturii evreiești în limba engleză. Reputatul cercetător a evocat, cu emoție, câteva momente din trainica prietenie care-l leagă de Radu Țuculescu. În replică, Radu Țuculescu a mărturisit că a acceptat întâlnirea cu publicul beiușean tocmai pentru

că prietenul lui este originar de aici, în plus, a mărturisit prozatorul, Beiușul îi aduce aminte de orașul copilăriei sale, Reghinul.

După cum arătam, „Ina și Ariciul Pit. Aventuri în aparatul de fotografiat al bunicului”, lucrare apărută în 2017, la Editura Corint, marchează „debutul” ca prozator pentru copii al prodigiosului scriitor Radu Țuculescu. Originalitatea abordării și stilul cald al autorului fac din lectura celor două volume de povești o plăcută îndelungă pentru cei mici și nu numai, Radu Țuculescu mărturisind că postura de bunic l-a îndemnat spre un ase-

menea demers scriitoricesc. În primul volum, Ina, o fetiță drăgălașă, și prietenul ei Pit, un arici, pornesc într-o călătorie miraculoasă, prin burduful aparatului de fotografiat al bunicului, ajung la curtea împăratului Ardei Primul și în țara oamenilor într-o ureche. În cel de-al doilea volum, aventurile lor continuă, Ina, ariciul Pit și micul Drago, ultimul dragon de pe pământ, înfruntând-o pe vrăjitoarea Asfodela și urmând să-și facă noi prieteni fantastici, precum baziliscul Pliniu, liliacul Yoda, Didi, cățelușa năzdrăvană, sau șoricelul Tumba.

■ Dan ISPAS

Băile Felix Sfințirea Bisericii „Sf. Nectarie”

Duminică, 7 octombrie, începând cu ora 8.00, va avea loc târnosirea (sfințirea cea mare) a Bisericii parohiale „Sf. Nectarie” din Băile Felix, urmată de Sfânta Liturghie Arhierescă, săvârșită de Preasfințitul Părinte Sofronie, episcopul Oradei, înconjurat de un ales sobor de preoți și diaconi. ■

În direct de la Poliție Bicicletă recuperată

Polițiștii din Săcueni au fost sesizați, marți seara, de un localnic de 44 de ani, că persoane necunoscute i-au sustras o bicicletă pe care o lăsase în incinta unei piețe din localitate, rezemată de un perete și asigurată cu un lacăt la roata din spate. În urma verificărilor și investigațiilor efectuate, polițiștii au identificat persoana bănuită de comiterea faptei ca fiind un bărbat de 42 de ani, tot din Săcueni. Polițiștii au recuperat de la acesta bicicleta sustrasă și au restituit-o proprietarului. În cauză a fost întocmit dosar penal.

Lemne confiscate la Bulz

În noaptea de marți spre miercuri, în localitatea bihoreană Bulz, polițiștii Postului de Poliție Bulz au depistat în trafic un bărbat de 34 de ani, din comuna Țețchea, în timp ce transporta cu o autoutilitară 3 metri cubi de lemne de foc, specia fag, fără documente legale de proveniență. Materialul lemnos, în valoare de 412 lei, a fost confiscat și predat Ocolului Silvic Crișul Negru Superior Lunca, iar bărbatul a fost sancționat contravențional. ■

CN Samuil Vulcan Beiuș, la ceas aniversar

Vivat, crescat, floreat Alma Mater Beiusensis!

Cred că un profesor este mai presus decât un doctor, avocat sau inginer, pentru că numai el – înaintea tuturor – este acela care răsădește în mintea elevului semințele divine ale cunoașterii precum un predestinat semănător.

Ce ne-am fi făcut noi fără semănătorii noștri, ce ne-am fi făcut noi fără extraordinarii dascăli de la Liceul din Beiuș? Aici ei ne-au înarmat cu dragoste, încredere și migală cu subtilele și nemuritoarele arme ale spiritului uman cu care am cucerit apoi lumea...

Să vă dau un singur exemplu: din clasa noastră de umaniști, promoția 1975, au ieșit trei doctori: în istorie-filosofie, în filologie și în științe economice, alături de reputați profesori, medici, economiști, maeștri în arte plastice, dar și oameni care au reușit în arta managementului și afacerilor economice de piață etc. A ieșit apoi nu numai un doctor trăitor acum în Timișoara, ci și un veritabil revoluționar, nu un revoluționar de mucava, botezat după fuga lui Ceaușescu din 22 decembrie 1989, ci unul extrem de real, înhățat de pe strada Mărășești nr.1-3 din preajma Hotelului Timișoara și închis în seara zilei de 17 decembrie 1989 în beciul Militei din strada Popa Șapcă și care a auzit cu urechile lui că cei arestați vor fi împușcați cu toții în dimineața zilei următoare... Au urmat nopți dostoievskiene de nesomn, de chin, de așteptare a morții prin împușcare ca trădător la o vârstă în care viața fierbea în venele colegului nostru drag, Banda David Viorel din Drăgănești...

Deci, am fost pregătiți aici în acest

Liceu întemeiat de episcopul Samuil Vulcan, să înfruntăm și dictatura... Dictatura proletară care a înlocuit tablourile episcopilor greco-catolici de aici cu tablourile unor... necunoscuți, pe care ghidușii elevi de pe atunci i-au botezat așa: *Barbă Albă, Barbă Neagă, Barbă-n Cioc, Barbă Deloc*, adică Marx, Engels, Lenin și Stalin. O dictatură care a continuat și care mi-a fost nesuferită și pentru simplul și marele motiv că după absolvirea facultății, buletinul studenților orașeni bătea mediile mari de absolvire ale studenților proveniți din mediul rural... Așa că degeaba ai pierdut nopțile în studiu necurmat să obții note mari la terminarea facultății... Colegul orașean se ducea cu buletinul în fața comisiei de repartizare guvernamentală și-ți răpea râvnitul, dar meritatul post de profesor, doctor sau magistrat...

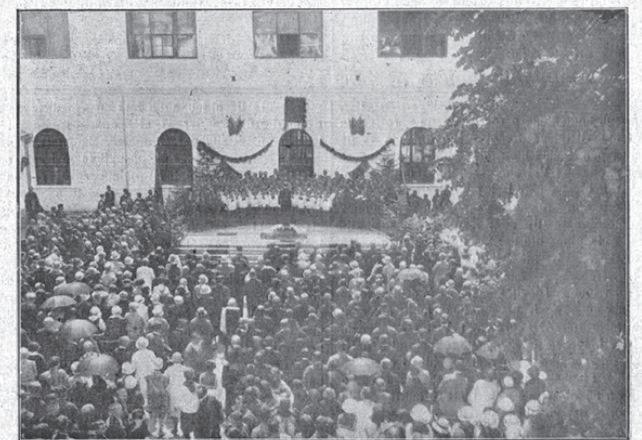
Dar să revenim la chestiunea scrișului, deprins aici la cenaclul Liceului, condus de profesorul Milan Martinov și unde mai citeau și colegele mele de clasă Dana Ștefan din Beiuș și Ana Loghin din Ștei, dar și colegii din anii mai mari: Maria Vaida din Drăgănești, Maria Man din Finiș, Petru Șandor din Șoimuș-Petreasa... Un cenaclu serios, bilunar, convocat de regulă în ziua de joi, unde se citeau analize literare, poezii și proză și de unde se asigurau materialele pentru revista *Pagini de ucenicie*. Toți cei care au scris atunci scriu și acum sub o formă sau alta. Iar eu nu pot să nu relatez aici, la final, cum Beiușul a fost subiectul debutului meu absolut în cunoscuta și populara revistă *Flacăra* din vara anului 1985. Am scris un reportaj despre mirajul săptămâ-

nal al marelui târg de la Biș, când se porneau căruțele din satele din jur spre cetatea culturală a ținutului cu oale și cânti, blide și alte vase de pământ ca pentru ospățuri sardana-palice, lăzi fabuloase și împetrite de zestre, scări de lemn ce parcă urcau la cer, ciubere în stare să adune toată apa de ploaie, donițe romantice, butoaie mari pentru vin ori mai mici pentru pălincă, pietroaie albe de var nestins ca niște roci lunare, furci cu care să alungi și dracii oricare ar fi ei, greble de lemn de strâns fânul și otava cea miroitoare, vițe de lapte și porci veșnic guițători, descriind în culori vii fluviul acela uman care însuflețea Beiușul de fiecare dată și care constituia și este și acum farmecul lui de un pitoresc rar întâlnit. Am expediat reportajul despre târgul Bișului la adresa revistei din Capitală ca pe o *sfidare literară* aruncată din fundul provinciei... Surpriză totală! Sfidarea reportericescă scrisă de un fost elev de la Liceu, precedată de cântecul: *Cine-o zis de Criș că-i negru! Ala n-o fost om întregu*, a apărut pe două pagini, chiar în mijlocul revistei cu titlul inofensiv, cuminte, cumsecade (să nu supere pe nimeni!) *Tradiții din Țara Beiușului*...

A fost a doua mare bucurie a vieții mele, după ce mi-am văzut publicate primele mele poezii în revista Liceului, intitulată modest și cumsecade și ea: *Pagini de ucenicie*... Căci, ce este scrisul la urma urmei? O ucenicie nesfârșită în căutarea atingerii și ajungerii la meșteșugul suprem... Iar aici, la Liceu, am fost ucenici ai marilor noștri Maeștri Dascăli pe urmele cărora ne străduim să pășim și noi în realizarea unei misii despre care scria

Procesiunea s'a reîntors la biserică după alăturându-se convolului și elevii, elevele și publicul adunat la biserică ortodoxă din deal.

mișcătoare până la lacrimi a produs *Imnul Liceului din Beiuș*, compus ca text de inspectorul școlar din Oradea George Bola, text pe care măiestrul Hubic dela

Mașinele festiv al elevilor
Corul dirijat de maeștrul Ion Bușija și o parte a publicului, din curtea liceului „Samuil Vulcan” 30 Maiu 1925.

Mașinele elevilor.
La orele 11 s'a ținut în curtea liceului frumos pavozală, sub cerul liber, înălțătorul mașinele al elevilor, compus din bucați de cor și recitari. Corul dirijat de multileteralul artist profesorul Jean Bușija (muzicant, pictor, mare amator de sporturi cum e vânatul, pescuitul, etc.) a slănit admirația publicului întreg. Un cor mai bine instruit, dirijat și disciplinat, decât acela al elevilor și elevelor dela cele două

Oradea l-a interpretat muzical cu o perfecțiune de ne ajuns. Iți porea că nesfârșitul sir al foștilor elevi din Beiuș vorbeau actualului liceu zicându-i: „Tu ne-ai fost templu, tu ne-ai fost mamă, tu ai fost piatră de hotar”, preamărind totodată pe slăviții arbitrei cari l-au durat. Efectul acestui imn așa cum l-a simțit și preluat maeștrul Francisc Hubic e de nedescris; multora, din cei ce l-au ascultat cu atențiune, li-s-au umezit ochii de lacrimi.

← 4 →

© BCU CLUJ

Liceul a fost fondat prin actul din 6 octombrie 1828, deschizându-și porțile pe data de 1 noiembrie 1828

incă Titus Lucretius Carus în opera sa *De rerum natura*: *Et quasi cursores vitai lampada tradunt* (Și ca niște alergători își transmit unul altuia făclia vieții)...

Se cuvine ca la acest ceas aniversar, să nu uităm cine au fost dascălii noștri, cum și-au consumat ei cu fiecare oră de curs flacăra vieții lor pentru a o întepi pe a noastră, astfel încât acum să ni se îngăduie să le cerem iertare pentru greșelile inerente ale juventuții noastre rebele și să ne aplecăm capetele spre statuile lor virtuale în semn de recunoștință.

Vivat, crescat, floreat, Alma Mater Beiusensis

■ Pașcu BALACI (promoția 1975)

NOTA: Conducerea Colegiului Național Samuil Vulcan și autorul Pașcu Balaci vă invită călduros la lansarea cărților de poezie „Sonetele Mării Negre” și „Epistolele către românii de la Sfântul Munte Athos”, apărute la Editura Școala Ardeleană din Cluj Napoca, joi, 11 octombrie a.c., ora 15.00, în sala festivă a școlii. Vă așteptăm cu drag! ■